

Asia: VN/1752/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Laki jätelain muuttamisesta ja pykäläperustelut

9 §. Tuotteita koskevat huolehtimisvelvollisuudet ja kiellot

-

22 §. Valtion viranomaiset

-

24 a §. Markkinavalvonta

-

25 §. Muut valvontaviranomaiset

-

46 §. Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

-

48 §. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

-

52 §. Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen tietty vähimmäisosuusrahamaäärä, joka vastaa enintään viittä prosenttia sen jäseniltä perimistä maksuista. Maksua ei saa periä uudelleenkäytettävien pakkausten osalta.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuuden juomapakkaukset kiertävät Suomen Pantti- ja palautusjärjestelmän Palpan järjestelmän avulla 99-prosenttisesti. Pakkauksissa on mukana PET,

rPET, lasi ja alumiinipakkauksia, jotka kerätään, lajitellaan ja käytetään raaka-aineina asianmukaisesti uudelleen.

Jätelain pykälä ei siis voi koskea juomapakkauksia niiltä osin, kun ne kiertävät hyvin toimivassa ja materiaalin lähes sataprosenttisesti uudelleenkäyttävässä järjestelmässä.

Järjestelmä on luotu jo vuosikymmeniä sitten ja se on kehittynyt toimivaksi tavaksi kierrättää pakkauksia ja vähentää raakamateriaalin käyttöä. Järjestelmän ylläpidon kustannukset maksavat Palpan jäsenet juomateollisuuden yritykset ja kaupan edustajat.

Järjestelmä myös tuottaa valtiolle vuosittain 70 miljoonaa euroa panttimaksujen arvonlisäveroina. Voi siis ajatella, että pykälän hengen mukainen investointi on jo järjestelmässä käytössä.

Nyt kaavailtu viiden prosentin osuus jäseniltä perityistä maksuista tarkoittaisi Palpan järjestelmälle noin kahden miljoonan euron rahoitusta kohteisiin, joita ei ole määritelty minkään tahon toimesta. Prosenttimäärälle ei myöskään ole yhtenäistä vaatimusta asetuksissa.

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän järjestämään keräykseen palautunut pakkaus on jo itsessään materiaalin kierrätystä ja vähentää sekä raakamateriaalin käyttöä että jätteen syntyä. Onnistunutta keräystä ei voida rangaista maksuosuuden uudella laskentatavalla.

Panimoliitto esittää, että jätteen synnyn ehkäisemiseen osoitettavan rahoituksen laskennassa pitää huomioida juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän raportoimat keräysmäärät. Rahoituksen laskennassa prosenttiosuus kohdennettaisiin vain järjestelmän ulkopuolelle jääviin pakkauksiin.

Ennen kuin Euroopan komissio on ohjeistanut lakiin liittyvät kokonaisuudet, ei Suomessa ole syytä määrittää asetuksiin liittyvien maksuosuuksien suuruuksia. Varsinkaan, kun ne eivät huomioi kansallisten järjestelmien positiivisia poikkeavuuksia lain tarkoittamiin tavoitteisiin.

55 §. Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen

-

61 §. Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

-

63 §. Tuottajayhteisön toiminta

-

63 a §. Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen

Pantillisten juomapakkausten palautusjärjestelmä pitää rajata uudelleenkäyttöjärjestelmän vakuusasetannan ulkopuolelle.

Kuten yllä jo todettiin, on Suomessa käytössä järjestelmä, joka on sekä materiaalin uudelleenkäytön että kierrätyksen osalta esimerkillinen ja toimii hyvin jo nykyisen lainsäädännön määrittämänä. Muutokset aiheuttaisivat järjestelmälle mittakaavaltaan ylitsepääsemättömiä ongelmia.

Pelkästään kolmen kuukauden panttimaksut ovat Palpan järjestelmässä noin 90 miljoonaa euroa, joten minkä tahansa muotoinen suora rahoituksen takaus olisi täysin kohtuuton. Se johtaisi käytännössä järjestelmän toiminnan loppumiseen, koska tämän mittaluokan reservin kerääminen aiheuttaisi täysin ylimitoitettut kustannukset järjestelmän jäsenille.

Palpa on osoitetusti vakavarainen toimija, jonka toimintaa jatkuu useita kuukausia pelkästään kotiuttamalla jäsenten saatavia. Panttimaksun keskeytyminen olisi mahdollista vain, jos maahantuojat ja juomavalmistajat keskeyttäisivät yhtä aikaa kaikkien tuotteidensa myynnin. Tällaiseen tilanteeseen varautuminen useamman kuukauden panttien reservillä ei ole realismia eikä millään muotoa tarpeellista.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuus liitto muistuttaa, että valtaosa kotimaisista juomapakkauksista syntyy sen jäsenten tuotannossa ja ne kaikki kulkevat Palpan järjestelmän kautta uudelleenkäytettäväksi. Järjestelmän kannattavuutta, toimivuutta ja uskottavuutta ei pidä heikentää kohtuuttomalla kustannustaakalla.

66 a §. Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

-

68 §. Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

-

101 §. Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

-

102 §. Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

126 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

128 §. Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

144 §. Maksut

-

Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 1 ja 17 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut

1 §. Digitaalisten palvelujen koordinaattori ja muut toimivaltaiset viranomaiset

-

17 §. Eräiden verkkoalustojen tarjoajien seuraamusmaksut

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 23 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut (HE-luonnos luku 7)

23 § Markkinavalvonta

-

Muut kommentit

Mahdolliset muut kommentit HE-luonnokseen

-

Pipinen Lasse
Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry